

## Moje práva počas súdneho procesu

### A. Kde bude súdny proces prebiehať?

Ak sa vec v trestnom konaní týka trestného činu alebo trestných činov, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody do výšky 5 rokov, súdne konanie bude prebiehať na okresnom súde (*Eparchiako Dikastirio*) (samosudca). Treba vziať na vedomie, že okresný súd môže s písomným súhlasom generálneho prokurátora (*Genikos Eisaggeleas*) stíhať trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na viac ako 5 rokov.

Ak sa trestný čin trestá odňatím slobody na viac ako 5 rokov, súdne konanie prebehne pred porotným súdom (trojčlenným).

### B. Možno obvinenia zmeniť? Ak áno, aké mám v tejto súvislosti právo na informácie?

Obvinenia možno zmeniť na začiatku alebo počas súdneho konania. V kapitole 155 článkoch 83, 84 a 85 zákona o trestnom konaní sa stanovuje postup na zmenu obvinení a práva obvineného.

83.-1. Ak súd v ktoromkoľvek štádiu konania rozhodne na základe dôkazov o tom, že obžaloba alebo obžaloba podaná na porotný súd je nejakým spôsobom chybná, či už z vecného alebo formálneho hľadiska, súd môže vydať príkaz na zmenu obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd, a to buď tak, že ju zmení alebo nahradí, alebo tak, že do nej doplní nové obvinenia, ako súd uzná za vhodné v záujme toho, aby obvinenia odrážali skutkový stav veci.

2. Ak sa obžaloba alebo obžaloba podaná na porotný súd takýmto spôsobom zmení, o príkaze na zmenu sa urobí zápis do obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd a tieto dokumenty sa použijú na účely akéhokoľvek súvisiaceho konania, ako keby boli podané v zmenenej podobe.

84.-1. Ak sa obžaloba alebo obžaloba podaná na porotný súd zmení podľa článku 83, súd okamžite vyzve obvinenú osobu, aby pred súdom predložila obhajobu a uviedla, či je pripravená byť súdená na základe zmenenej obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd.

2. Ak obžalovaná osoba vyhlási, že nie je pripravená, súd preskúma predložené dôvody a v prípade, že sa domnieva, že bezodkladné pokračovanie súdneho konania nebude mať nepriaznivý vplyv na obhajobu obvinenej osoby alebo na vybavenie veci prokurátorom, súd môže pokračovať v konaní, ako keby zmenená obžaloba alebo obžaloba podaná na porotný súd bola pôvodná obžaloba.

3. Ak je povaha zmenenej obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd taká, že bezodkladné pokračovanie súdneho konania môže mať podľa názoru súdu nepriaznivý vplyv na obvinenú osobu alebo prokurátora, súd môže buď nariadiť nové súdne konanie, alebo odložiť predmetné súdne konanie na tak dlhé obdobie, ako uzná za vhodné.

4. Ak súd zmení obžalobu alebo obžalobu podanú na porotný súd po začatí súdneho konania, svedectvá, ktoré už boli počas neho poskytnuté, možno použiť bez potreby nového pojednávania, no stranám sa umožní opätovne predniesť svoje stanovisko alebo predvolať akýchkoľvek ďalších svedkov, ktorí už mohli svedčiť, a v súvislosti s predmetnou zmenou ich podrobiť výsluchu alebo krížovému výsluchu.

85.-1. Ak možno preukázať len časť obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd, pričom preukázaná časť je trestným činom, obvinená osoba môže byť bez akejkoľvek zmeny obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd

odsúdená za trestný čin, ktorý na základe dokazovania spáchala.

2. Ak je osoba obvinená z trestného činu, môže byť odsúdená za pokus o spáchanie uvedeného trestného činu bez toho, aby bolo potrebné zmeniť obžalobu alebo obžalobu podanú na porotný súd.

3. Ak sa preukáže, že osoba spáchala akýkoľvek skutok s cieľom spáchať trestný čin, z ktorého je obvinená, a ak je spáchanie tohto skutku s takýmto úmyslom trestným činom, môže byť táto osoba za predpokladu, že z uvedeného trestného činu ešte nebola obvinená, odsúdená za uvedený trestný čin bez toho, aby bolo potrebné zmeniť obžalobu alebo obžalobu podanú na porotný súd.

4. Ak sa súd na konci súdneho konania domnieva, že na základe výpovede bolo preukázané, že obvinená osoba spáchala trestný čin alebo trestné činy, ktoré nie sú súčasťou obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd a za ktoré by obvinená osoba nemohla byť obvinená bez predchádzajúcej zmeny obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd, a že ak by obvinená osoba bola za takéto trestné činy odsúdená, nebol by jej uložený prísnejší trest ako ten, ktorý by sa uplatnil v prípade odsúdenia na základe obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd, a že obhajoba by v dôsledku toho nebola nepriaznivo ovplyvnená, súd môže nariadiť doplnenie obvinenia alebo obvinení do obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd s ohľadom na tento trestný čin alebo tieto trestné činy, pričom v tejto veci rozhodne, akoby obvinenie(-a) bolo(-i) súčasťou pôvodnej obžaloby alebo obžaloby podanej na porotný súd.

## C. Aké sú moje práva počas konania pred súdom?

### i) Musím byť prítomný na súde? Za akých podmienok je možné nezúčastniť sa na súdnom konaní?

Právo obvineného byť prítomný na súdnom konaní zaručujú ustanovenia článkov 12 a 30 ústavy a ustanovenia článku 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Okrem toho má obvinený povinnosť byť prítomný na súdnom konaní, pokiaľ sa na jeho neprítomnosť nevzťahujú výnimky stanovené v kapitole 155 článku 45 ods. 1 a článku 63 ods. 3 zákona o trestnom konaní.

Článok 45 ods. 1

Predpokladá sa, že sudca alebo v prípade určitých kategórií trestných činov predseda okresného súdu (*Eparchiako Dikastirio*) môže všeobecným príkazom vymenovať tajomníka (*Protokollitis*), ktorý môže osobitným príkazom v predvolaní oslobodiť obvinenú osobu od povinnosti osobne sa dostaviť na súd; a

a) umožniť obvinenej osobe, aby sa dostavila a reagovala na obvinenia v zastúpení advokáta, pričom v takom prípade sa obvinená osoba môže dostaviť a reagovať týmto spôsobom.

Predpokladá sa, že ak je obvinená osoba obvinená výlučne ako konateľ alebo tajomník spoločnosti a nie je zo spáchania trestného činu obvinená osobne, tak ani v tomto prípade sa nemusí osobne dostaviť na súd, aby reagovala na obvinenia, a to ani v žiadnej inej fáze, okrem fázy pojednávania vo veci, ale má právo byť zastúpená advokátom;

b) umožniť obvinenej osobe, aby v prípade, že chce urobiť vyhlásenie o svojej vine, zaslala túto reakciu súdu, a to riadne overenú a opečiatkovanú protokolárnym úradníkom alebo seržantom (*lochias*), alebo policajným dôstojníkom, alebo vyšším policajným dôstojníkom podľa zákona o polícii alebo certifikujúcim úradníkom podľa zákona o certifikujúcich úradníkoch, alebo advokátom podľa zákona o advokátoch, ktorý na tento účel používa svoju osobnú pečiatku, na ktorej je jasne uvedené jeho celé meno a adresa, alebo vedúcim predstaviteľom komunity (*koinotarchis*), spolu s predvolaním v súvislosti s ktorým sa táto reakcia predkladá, pričom v tomto prípade sa bude reakcia na účely procesu považovať za priznanie.

63.-1. Obvinená osoba má právo byť prítomná na súde počas celého konania za predpokladu, že sa vhodne správa.

2. Ak sa žalovaný vhodne nespráva, súd môže podľa vlastného uváženia nariadiť, aby bol vykázaný z pojednávacej miestnosti a zostal vo väzbe, a aby sa v konaní pokračovalo v jeho neprítomnosti prijatím

takých opatrení, ktoré sú podľa súdu dostatočné na to, aby obvinená osoba bola informovaná o všetkom, čo sa

stalo v priebehu súdneho konania, a aby si pripravila svoju obhajobu.

3. Ak to považuje za vhodné, súd môže obvinenej osobe umožniť zostať mimo pojednávacej miestnosti počas celého súdneho konania alebo jeho časti, a to za podmienok, ktoré považuje za primerané.

Na základe cyperskej judikatúry môže súdne konanie prebiehať v neprítomnosti žalovaných, ak je to v záujme spravodlivosti.

## ii) Aké sú moje práva, pokiaľ ide o prístup k tlmočníkom a preloženým dokumentom?

Právo na tlmočníka je zaručené tak v ústave, ako aj v zákone z roku 2014 o práve na tlmočenie a preklad počas trestného konania [18(I)/2014]. Okrem toho je právo na tlmočníka stanovené v kapitole 155 článku 65 zákona o trestnom konaní.

Článok 12. V článku 5 písm. a) a e) ústavy sa stanovuje, že:

Každá osoba obvinená zo spáchania trestného činu má prinajmenšom právo na:

- a) okamžité a podrobné poskytnutie informácií o povahe obvinení a ich dôvodoch v jazyku, ktorému rozumie;
- e) bezplatné služby tlmočníka, ak jazyku používanému na súde nerozumie alebo ním nehovorí.

V článku 30 ods. 3 ústavy sa stanovuje, že každá obvinená osoba má právo na bezplatné tlmočenie, ak jazyku používanému na súde nerozumie alebo ním nehovorí.

V zákone z roku 2014 o práve na tlmočenie a preklad počas trestného konania [18(I)/2014] sa stanovuje

### Právo na tlmočníka

4.-1. Príslušný orgán bezodkladne zabezpečí tlmočnicke služby podozrivej alebo obvinenej osobe, ktorá nehovorí jazykom, v ktorom sa trestné konanie vedie, a/alebo mu nerozumie, a to počas trestného konania pred vyšetrovacími a/alebo justičnými orgánmi vrátane policajného výsluchu, všetkých súdnych pojednávaní a akýchkoľvek potrebných predbežných pojednávaní.

2. Justičný orgán zodpovedný za vykonanie európskeho zatykača v súlade s článkom 11 zákona o európskom zatykači a postupoch na vydávanie vyžiadaných osôb medzi členskými štátmi Európskej únie zabezpečí bezodkladné poskytnutie tlmočnických služieb každej vyžiadanej osobe, ktorá nehovorí jazykom, v ktorom sa príslušné konanie vedie, a/alebo mu nerozumie.

3. Ak je to potrebné na zabezpečenie spravodlivého procesu, príslušný orgán zabezpečí tlmočnicke služby na účely komunikácie medzi podozrivou, obvinenou a/alebo vyžiadanou osobou a jej obhajcom, ak sa takáto komunikácia priamo týka výsluchu a/alebo pojednávania v priebehu trestného konania, a/alebo výkonu európskeho zatykača, a/alebo podania odvolania, a/alebo iných procesných požiadaviek vrátane žiadosti o prepustenie na kauciu.

4. Tlmočenie podľa tohto článku:

- a) musí byť poskytnuté v materinskom jazyku podozrivej, obvinenej alebo vyžiadanej osoby alebo v akomkoľvek inom jazyku, ktorým hovorí a/alebo ktorému rozumie; a
  - b) v prípade potreby musí zahŕňať ďalšie služby, napríklad použitie posunkového jazyka, s cieľom uspokojiť potreby podozrivých, obvinených alebo vyžiadaných osôb, ktoré majú problémy so sluchom a/alebo s rečou.
5. Príslušný orgán overí akokoľvek uzná za vhodné, či podozrivá, obvinená alebo vyžiadaná osoba hovorí jazykom používaným v trestnom konaní alebo v procese na výkon európskeho zatykača a či mu rozumie a či potrebuje služby tlmočníka.

6. Tlmočnicke služby stanovené v tomto článku musia mať v záujme spravodlivého procesu dostatočnú kvalitu, a to najmä zaistením toho, aby podozrivá, obvinená alebo vyžiadaná osoba rozumela veci, v ktorej sa proti nej vedie

konanie, aby mohla uplatniť svoje právo na obhajobu. Príslušný orgán na tento účel venuje osobitnú pozornosť špecifickosťam komunikácie prostredníctvom tlmočníka.

7. V prípade potreby môže príslušný orgán zabezpečiť, aby sa tlmočnicke služby poskytovali s využitím komunikačných technológií, napríklad videokonferencie, telefónu a/alebo internetu, pokiaľ sa na zabezpečenie spravodlivého procesu nevyžaduje fyzická prítomnosť tlmočníka.

8. Na účely lepšieho vykonávania ustanovení odseku 5 možno pomocou predpisov stanoviť postup alebo mechanizmus na overenie toho, či podozrivá, obvinená alebo vyžiadaná osoba hovorí jazykom používaným v trestnom konaní alebo v procese na výkon európskeho zatykača a či mu rozumie.

## Právo na preklad

5.-1. Na zaistenie toho, aby podozrivá alebo obvinená osoba mohla uplatniť svoje právo na obhajobu, a s cieľom zabezpečiť spravodlivý proces, príslušný orgán podozrivej alebo obvinenej osobe, ktorá nerozumie jazyku používanému v príslušnom trestnom konaní, v primeranej lehote poskytne písomný preklad všetkých podstatných dokumentov.

2. Medzi základné dokumenty na účely tohto zákona patrí:

a) vo všetkých veciach príkaz na zatknutie a/alebo zadržanie, uznesenie o vznesení obvinenia a akékoľvek súdne rozhodnutie a nariadenie týkajúce sa daného konania; a

b) akýkoľvek iný dokument, ktorý príslušný orgán považuje za podstatný buď *ex officio*, alebo na základe odôvodnenej žiadosti podozrivej alebo obvinenej osoby alebo advokáta podozrivej alebo obvinenej osoby.

3. Príslušné orgány nemusia poskytnúť preklad výňatkov z podstatných dokumentov, ktoré neprispievajú k tomu, aby podozrivá alebo obvinená osoba porozumela veci, v ktorej sa proti nej vedie konanie.

4. Príslušný orgán v záujme spravodlivého procesu a v primeranej lehote poskytne v procese na výkon európskeho zatykača vyžadanej osobe, ktorá nerozumie jazyku, v ktorom bol európsky zatykač vystavený alebo do ktorého bol preložený vydávajúcim členským štátom, písomný preklad tohto dokumentu.

5. Bez ohľadu na ustanovenia odsekov 1, 2 a 4 môže príslušný orgán namiesto písomného prekladu poskytnúť ústny preklad a/alebo ústne zhrnutie podstatných dokumentov za predpokladu, že takýto ústny preklad a/alebo ústne zhrnutie nemá vplyv na spravodlivosť konania.

6. Podozrivá, obvinená alebo vyžiadaná osoba je oprávnená vzdať sa práva na písomný a/alebo ústny preklad a/alebo ústne zhrnutie stanovené v tomto článku, ak sa príslušnému orgánu poskytne dostatok dôkazov o tom, že:

a) dotknutá osoba sa predtým poradila s advokátom a/alebo si je inak plne vedomá dôsledkov takéhoto vzdania sa práva; a

b) vzdanie sa práva je zákonné a dobrovoľné.

7. Písomný a/alebo ústny preklad a/alebo ústne zhrnutie, ako sa stanovujú v tomto článku, sa poskytnú v materinskom jazyku podozrivej, obvinenej alebo vyžadanej osoby alebo v akomkoľvek inom jazyku, ktorým hovorí a/alebo ktorému rozumie.

8. Písomný a/alebo ústny preklad a/alebo ústne zhrnutie, ako sa stanovujú v tomto článku, musia mať v záujme spravodlivého procesu dostatočnú kvalitu, a to najmä zaistením toho, aby si podozrivá, obvinená alebo vyžiadaná osoba bola vedomá veci, v ktorej sa proti nej vedie konanie, a aby mohla uplatniť svoje právo na obhajobu.

V kapitole 155 článku 65- ods. 1 zákona o trestnom konaní sa stanovuje, že

ak je svedectvo poskytnuté v jazyku, ktorému obvinená osoba nerozumie, a táto osoba je prítomná, tlmočník jej na verejnom pojednávaní pretlmočí obsah v jazyku, ktorému obvinená osoba rozumie.

Predpokladá sa, že ak je prítomný obhajca, od tlmočenia možno na základe jeho súhlasu upustiť.

2. Ak sa dokumenty predkladajú ako formálne dôkazy, súd podľa vlastného uváženia určí rozsah ich obsahu, ktorý považuje za potrebné pretlmočiť.

### iii) Mám právo na advokáta?

Podľa článku 12<sup>o</sup> ústavy:

Každá osoba obvinená zo spáchania trestného činu má prinajmenšom právo na:

c) obhajobu, a to osobne alebo prostredníctvom advokáta podľa vlastného výberu, alebo, ak si nemôže dovoliť právneho zástupcu, poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, ak je to potrebné v záujme spravodlivosti.

V článku 30 ods. 3 ústavy sa okrem toho stanovuje, že:

Každá osoba má právo na:

d) obhajcu podľa vlastného výberu a poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, ak je to potrebné v záujme spravodlivosti a v súlade so zákonom.

Obvinená osoba má v súlade so zákonom o právnej pomoci, t. j. zákonom č. 165(I)/2002, za predpokladu, že podmienky stanovené v ňom sú splnené, počas pojednávania navyše právo na advokáta podľa vlastného výberu a na bezplatnú právnu pomoc.

### iv) O akých ďalších procesných právach by som mal(-a) vedieť? (napr. dostavenie sa podozrivých na súd)

#### Dostavenie sa obvinenej osoby na súd

Ak sa obvinená osoba v skrátanom konaní nedostaví v určenom čase na súd a po predložení dôkazu o tom, že súdne predvolanie jej bolo doručené, súd môže pristúpiť k prejednaniu veci a prijať rozhodnutie v jej neprítomnosti alebo, ak to považuje za vhodné, odložiť pojednávanie a vydať príkaz na jej zatknutie.

Predpokladá sa, že sudca alebo v prípade určitých kategórií trestných činov predseda okresného súdu (*Eparchiako Dikastirio*) môže všeobecným príkazom vymenovať tajomníka (*Protokollitis*), ktorý môže osobitným príkazom v predvolaní oslobodiť obvinenú osobu od povinnosti osobne sa dostaviť na súd; a

a) umožniť obvinenej osobe, aby sa dostavila a reagovala na obvinenia v zastúpení advokáta, pričom v takom prípade sa obvinená osoba môže dostaviť a reagovať týmto spôsobom;

b) umožniť obvinenej osobe, aby v prípade, že chce urobiť vyhlásenie o svojej vine, zaslala túto reakciu súdu, a to riadne overenú a opečiatkovanú protokolárnym úradníkom alebo seržantom (*lochias*), alebo policajným dôstojníkom, alebo vyšším policajným dôstojníkom podľa zákona o polícii alebo certifikujúcim úradníkom podľa zákona o certifikujúcich úradníkoch, alebo advokátom podľa zákona o advokátoch, ktorý na tento účel používa svoju osobnú pečiatku, na ktorej je jasne uvedené jeho celé meno a adresa, alebo vedúcim predstaviteľom komunity (*koinotarchis*), spolu s predvolaním v súvislosti s ktorým sa táto reakcia predkladá, pričom v tomto prípade sa bude reakcia na účely procesu považovať za priznanie.

Predpokladá sa, že ak je obvinená osoba obvinená výlučne ako konateľ alebo tajomník spoločnosti a nie je zo spáchania trestného činu obvinená osobne, tak ani v tomto prípade sa nemusí osobne dostaviť na súd, aby reagovala na obvinenia, a to ani v žiadnej inej fáze, okrem fázy pojednávania vo veci, ale má právo byť zastúpená advokátom.

#### Reagovanie na obvinenia

Ak je obvinená osoba vyzvaná, aby reagovala, môže alebo nemusí urobiť vyhlásenie o svojej vine alebo osobitné vyjadrenie k žalobe, pričom súd o jej reakcii urobí záznam.

Osobitné vyjadrenie k žalobe obsahuje tieto vyhlásenia:

a) Súd, na ktorom obvinená osoba bola vyzvaná reagovať na obvinenia, nemá právomoc, pričom vo vzťahu k obvinenej osobe alebo trestnému činu, z ktorého je obvinená, má právomoc iný súd. Súd v prípade uznania tohto tvrdenia postúpi vec súdu Cyperskej republiky, ktorý má právomoc vo vzťahu k páchatelovi alebo príslušnému trestnému činu.

b) Obvinená osoba už bola za ten istý trestný čin s rovnakou skutkovou podstatou odsúdená alebo (v závislosti od konkrétneho prípadu) bola v danej veci zbavená obvinenia.

c) Za tento trestný čin jej bola udelená milosť.

Ak súd rozhodne, že skutočnosti, ktoré obvinená osoba uvádza, nepreukazujú obvinenie, alebo že obvinenie je vskutku chybné, obvinená osoba je povinná reagovať na obvinenia.

Ak obvinená osoba urobí vyhlásenie o svojej vine a súd má dostatok dôkazov o tom, že táto osoba chápe povahu tohto vyhlásenia, môže postupovať tak, ako keby bola obvinená osoba odsúdená súdnym rozhodnutím.

Ak sa obvinená osoba neprizná, súd pristúpi k prejednaniu veci. Ak obvinená osoba odmietne reagovať alebo neposkytne reakciu okamžite, alebo nie je schopná reagovať z dôvodu telesného postihnutia, súd postupuje tak, akoby sa táto osoba nepriznala.

## D. Možné tresty

Okresný súd pojednáva v skrátenej konaní o trestných činoch, za ktoré podľa zákona možno uložiť trest odňatia slobody nepresahujúci 5 rokov alebo pokutu nepresahujúcu 85 000 EUR, alebo oboje.

Porotný súd (*Kakourgiodikeio*) pojednáva o trestných činoch, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody na viac ako 5 rokov.

■ Posledná aktualizácia: 02/03/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.